

„Soča“ izhaja vsak petek in velja po pošti prejemana ali v Gorici na dom pošiljana:

Vse leto 4.40
Pol leta 2.20
Četrt leta 1.10

Pri oznanilih in tako tudi pri „politichal“ se plačuje za navadno tistoporno vrsto:

8 kr. če se tiska 1 krat
7 „ „ „ 2 „
6 „ „ „ 3 „

Za večje črke po prostoru.

SOČA

Posamezne številke se dobivajo po 8 kr. v tobakarnicah v gosposki ulici blizu „treh kron“, na starem trgu in v nanski ulici ter v Trstu, via Caserma, 3.

Dopisi naj se blagovoljno pošiljajo uredništvu „Soča“ v Gorici v Via Ascoli 8, I., naročnina pa opravištvu „Soča“ Via della Croce št. 4. II.

Rokopisi se ne vračajo; dopisi naj se blagovoljno frankujejo. — Delalcem in drugim nepremožnim se naročnina znižuje, ako se oglase pri opravištvu.

Rojaki!

Za prihodnje volitve v deželni zbor goriški priporoča Vam podpisani odbor naslednje kandidate:

Za veliko posestvo:

1. **FRANC POVŠE**, vodja kmetijske šole in veleposestnik v Gorici;
2. **dr. JOŽEF JUVANČIČ**, notar in veleposestnik v Tolminu;
3. **ANDREJ KOCIJANČIČ**, veleposestnik v Podgori.

V Gorici, 14. junija 1883.

Pomnoženi volilni odbor.

Velikim posestnikom.

Slovenski narod na Goriškem je izrekel svojo sodbo o politiki goriških rodoljubov in posebej o politiki državnega poslanca dr. Tonklija, ob enem predsednika slovenskega političnega društva „Sloga“ v Gorici in voditelja ter krepkega zagovornika goriških Slovencev na političnem polju.

Volitve v kmečkih občinah in v trgih so pokazale, da narod se vjema z delovanjem državnega poslanca, da odobruje njegovo potegovanje za pravice slovenskega jezika in za grotne koristi slovenskega naroda. Narodna politika, katero Tonkli zagovarja, ni njegova, ampak je narodova. Tonklijev misljenje je narodovo misljenje, Tonklijeve zahteve so narodove zahteve. Z ozirom na to, da je dr. Tonkli v državnem zboru javno in privatno izražal želje in potrebe naroda, je na Dunaji za Slovence v mnogih ozirih veliko dosegal. Ako bi se bil narod pri letošnjih volitvah izrekel proti dr. Tonkliju, bi bila njegova moč uničena, njegov upljiv na Dunaji odstranjen, in v Trstu bi bil nekdo veselja plesal, ker bi bil spoznal, da je padel steber, ki je bil vedno nasproten vsakemu delovanju, ki se ni vjemalo z zahtevami slovenskega naroda, ki je zaradi tega v državnem zboru pogosto vihtel neusmiljen bič čez razmere, ki nam ne ugajajo. To se pa ni zgodilo; narod ni dal dr. Tonkliju nezaupnice, ampak po celem Goriškem mu je dal najsijajnišo zaupnico,

kakoršne ni imel še noben tržaški gospod. Kraševci so zaupnico pisali, drugi so jo pa govorili. Tonkli je slavno zmagal, njegov upljiv se je pomnožil; od zdaj naprej nam bo na Dunaji še več koristil, ko do zdaj. Že do zdaj je imel dr. Tonkli mogočno besedo pri mnogih rečeh, ki so za goriško deželo prevelike važnosti. Od zdaj naprej bo njegova beseda še več telatala in politika goriških Slovencev bolj uspešna.

Ta je bil pomen letošnjih volitev v deželni zbor za nas Slovence; ta je bila „visoka politika“, o kateri goriška deželna hiša govori. Zarad tega je bila tako huda razprtija v deželi; zato so Tonklijevi sovražniki v Trstu in v Gorici napenjali vse žile, da bi Tonklija vrgli. Mnogo Slovencev je bilo šlo Tonklijevim nasprotnikom na limanice; ali ko so spoznali pomen in važnost letošnjega voljenja, so v zadnjem trenutku se združili in resili čast goriške dežele. Zeto slava narodnim volilem.

Tonklijevi nasprotniki — ki so v teh okoliščinah ob onem nasprotniki slovenskega naroda in njegove politike — tudi zdaj ne mirujejo, ampak delujejo z vso strastjo, da bi vsaj v velikem posestvu Slovencev škodovali. Zato pošiljajo svoje agente po deželi in pregovarjajo posestnike, ki prihajajo v Gorico, naj zapustijo kandidate volilnega odbora in naj se poprimejo drugih, ter govorijo o Tonkliju, kolikor je mogoče, slabo. Pripovedujejo, da dela za se in za brata itd. itd.

Slovenski veliki posestniki, ne dajte se motiti po takih govoricah. To je gotovo na tega ne more nikdo tajiti, da Tonklijeva politika je slovenska, narodna politika, in da nikdo ni toliko deloval v zadnjih letih za Slovence na Goriškem, ko dr. Tonkli. Ostanite pri kandidatih, katere je postavil goriški volilni odbor, držite se discipline, oslavite narod in same sebe, da Vas bo spoštoval slovenski in drugi svet. Volilce kmečkih občin hvali celo italijanski list „L' Eco del Littorale“; naši nasprotniki so pa zaradi tega razkačeni.

Ako dobijo narodnjaki na dr. Tonkliju ali na kom drugem kaj graje vrednega, bo čas po volitvi, da mu to povejo. Zdaj ni na pravem mestu, poslušati njegove nasprotnike in jeziti se proti Tonkliju in ob enem — proti narodu.

Slovenski veliki posestniki! združite se z Vašimi rojaki iz kmečkih občin in iz trgov ter dajte čast kandidatom, ki Vas bodo dobro zastopali, potrdite disciplino slovenskih volilcev, zavrnite narodove nasprotnike, stvarite si v svojih poslancih moč, ki bo zagovarjala Vaše koristi, ki bo mogla uplivati doma — in drugod, pa povsod za Vas.

Veliki posestniki, dopolnite čast goriških Slovencev!

Na Vas so obrnjene oči prijatelja in nasprotnika. Izberite si dobro, da ne bote pod hudim zdihovali!

Po volitvah.

Ind je bil boj, katerega so bili naši volilci pri letošnjih volitvah; izid je bil pa tako sijajen, da ni nikdo takega pričakoval in da zaslužijo goriške volitve gledé discipline, ki se je pri njih pokazala, postavljene biti v izgled katerim koli drugim volitvam.

Težave so bile gledé volitve na Krašu, ker pri volilnem skodu v Komun 5. t. m. so se bili navzoči zastopniki le za dr. Abrama izrekli enoglasno, za drugega kandidata so pa glasovi šli na dva različna moža. Ta različnost se je s časom tako premenila, da je bilo sicer več glasov za g. R. Mohorčiča, župana sezanskega, ali čestitelji župnika Sile se vendar niso mogli odločiti proti temu gospodu, ki je uzoren narodnjak. Še le na dan volitve je vikar iz Brestovico, g. Jožef Kumar, s svojo gospodujočo navzočnostjo in ognjevitim ugovorom dosegel, da je bil g. Sile popuščen in da so volilci enoglasno volili dr. Abrama in R. Mohorčiča.

Trdo se je godilo tudi na Tolminskem, kjer so bili visokemu gospodu odločili mesto, kakor je razodel goriški „Corriere“, kateremu do zdaj ni nikdo oporekal. (Pač današnja „Ed.“ Ur.) Uže pri prvotnih volitvah šlo je v nekaterih občinah prav hudo. Tudi potem je bilo slišati še nekoliko razsajanja; nazadnje je pa hrup omolknil, ker narodnjaki so se bili tam o pravem času zakopali v nepredorne okope. Potovanja dr. Tonklijev po Tolminskem, narodna čut in neustrašeno delo častite duhovščine, neomahljiv značaj dobro podučjenih županov, neustrašljiva stanovitnost volilnih mož je ostrašila nasprotne agitatorje in je vzela vladnim možem ves up v tistem okraju, na kateri so se narodovi nasprotniki najbolj zanašali. Dr. Miklavž Tonkli in veleposestnik Ignac Kovačič sta bila voljena 23. t. m. enoglasno s 53 glasovi. Nasprotna stranka je imela k večjemu 19 volilcev, ki so se zdržali glasovanja. Tolminski volilci so si pridobili čast pred vsem slovenskim svetom; oni so otrsli tisto moro, ki je tlačila goriške Slovence.

Najhuje se je godilo v goriški okolici, kjer je imel dr. Rojic veliko nasprotnikov. V prvi vrsti so mu nasprotovali nekateri uradniki; pa tudi narodnjaki niso bili vsi z njim zadovoljni. Agitacija je bila tako huda, da je marsikdo obupal, da bi dr. Rojic bil voljen. Stara deželna hiša je trdila pred volitvami,

opišem ono nesrečo, katera naj služi v izgled in svarilo vsem slovenskim pokrajinam:

Na Varejah je poginilo za „vračnim prisadom“ neko dobro rejeno živinčce. Ko to žival odpeljeje, da bi jo zakopali, užali se nazočim, da se tako debelo govedo zagrebe. Sklenejo je razmesariti, kar je bolnega odvreči, ter ostalo pojesti. To se je tudi zgodilo. Vaščani so segli po mesu, ter se ga prav dobro napokali. Ali čujte! Strahovita bolezen je hipoma razkrla stašno delo: borne kmečke koče so se spremenile v tužne bolnice. 22 oseb je h krati zdihovalo v kruti bolesti, katera je vso svojo jezo izlivala nad nevednim ljudstvom. Bolniki so tako močno otekli, da ni bilo več znati ni očij, ni ust, niti vrata razločiti od glave. Bolnik je bil podoben hodu. Žalost in groza je obhajala okolo stoječe. Toda to ni še vse. Vlada, doznavaša za to nesrečo, storila je svojo dolžnost. Nastavila je straže, ki so obkolile vas ter so čuvali nad razsajajočo boleznijo okolo dva meseca, in sicer baš ob žetvi. t. j. takrat, ko ima kmet na polji in na travnikih največ dela. Niti človek niti živina ni smela pokazati svoje glave iz vasi. Vešči in spretni gospod zdravnik Sezanski je bil nesrečnežem jedini gost in tolažnik, ob jednom tudi dobrotnik, ker je razen dveh, ki sta za to boleznijo umrla, vsem ostalim rešil drago življenje.

Umevno je, da je ta bolezen pustila tudi žalostne

nasledke. Tu vidite dvajsetletnega mladeniča, ki ima sive lase, kakor osemdesetletni starček, tam drugega z rano na lici. Temu so izstopile oči, oni je oslepel in najspretnější tržaški zdravnik so mu komaj jedno oko zopet odprli, a okolo drugega vidiš rastoče divje meso, in pokvarjeno oko tiči globoko v tem mesu. Groza in strah navdaje človeka, ki gleda te žalostne prikazni. Kje so sedaj pridelki, katere so prav takrat pripravljali sosedje bližnjih vasij? Imenovana vas bila je že pred nesrečo radi dolgov v največjih stiskah. Kakor slišim, ima občinskih davkov plačati več sto gl. in bržčas bodo izgubili občinske pašnike. Omenjena nesreča pa je privedla bedo do vrhunca. Vaščani, vsi obupni, poprijeli so se boja še nesrečne pijače, da bi laže pozabili hudi udarec, katerega jim more samo usmiljeni Bog zljajšati.

Kmetom pa naj služi ta nesreča v svarilni nauk. Kedar kaka žival, bedi si od ktere koli boleznij pogine, naj se nemudoma s kožo vred globoko v zemljo zakoplje in nikdo se ne dotakni nje mesa.

Bolezen, vsled katere je žival poginila, pustila je svojo kal v mesu, za katero so lakomni ljudje prodali svoje zdravje, da, celó svoje življenje. Take nesreče so tem večje, ker so živinozdravniki tako redki in je ljudstvo o živijskih boleznih zelo malo ali pa nič poučeno.

Mimo grede bodi rečeno, da nobena šolska buk-

LISTEK.

BRKINI I.

(Piše Ivan Beršček.)

Kar se dostaje stanovanj, ne morem se o njih pohvalno izraziti. Nered in nesnaga je običajno velika. Vse drugo laže preziramo, nego to, da ima v mnogih tudi premožnih hišah prase svoje korito, kar je največje graje vredno. Kuharica ali hišna gopodinja naj ukazuje v kuhinji, prase v svinjaku. Kuhinje, največ se slamo krite, so tukaj brez dimnikov. Če vender kdo ponosno kaže na svojo z opekami krito streho, ne misli, da ima dimnik nad ognjiščem, temveč v kadem stranskem kotu. V kuhinji treba je vedno mnogo dima, sicer ne bi mogli drv sušiti; za ne okajena drva pa Tržačani ne marajo. Jednaka nesnaga se nahaja v temnih, vlažnih, brezračnih hlevih.

Nesnaga je pa mnogokrat mati raznim boleznim in velikim nesrečam. Zato se nemamo čuditi strahovitih nesreči, ki je zadela leta 1881. v Brkinih nahajajočo se vas Vareje. Jaz mislim, da glavni vzrok tej boleznij bila je nesnaga, ki je globoko vkoreninjena v mladem in starem zarodu.

Dovolite, čestiti čitatelji, da Vam v kratkem

da dr. Rojic propade gotovo in morda še dr. Tonkli. Narodni duhovščini, združeni z zavednimi in pogumnimi župani in drugimi volilci, se imamo zahvaliti, da je volitev nepričakovano dobro izpadla. Marsikdo je zatajil svojo osebno željo in se je udal disciplini, da bi se narod pred svetom pokazal vrednega časti, ki se mu skazuje.

Včeraj je bila volitev enega poslanca za slovenske trge v Tolminu. Tu se je bilo bati največe nevarnosti, ker nekateri gospodje niso iskali glasov za nobenega drugega, ko za nekoga, ki je bil propadel pri kmečkih občinah v Tolminu, ki pa stoji daleč od Tolmina proč. V tej nevarnosti je priteknel narodni stari na pomoč g. Matija Jonko, župan v Bolci, ki je držal prav po junško za narodno stranko in se nikakor ni dal pregovoriti za narodu nasprotnega kandidata. Med narodnimi volilci jih je bilo mnogo, ki so želeli imeti za poslanca g. Jakopiča, sodnika v Bolci, ali večina se je držala strogo od „Sloge“ postavljenega kandidata in je volila za poslanca slovenskih trgov g. Matijo Jonka, bolškega župana.

Slovenski volilci so se pokazali torej v dveh skupinah prave narodnjake in so pričali, da nasprotna agitacija, dasi velika, jih ni mogla omajiti. Upamo, da zdaj se valovi poležejo in da volitve v velikem posestvu se bodo vršile bolj mirno, nego je bilo pričakovati. Rodoljubom je treba pri vsem tem opreznim biti, ker sovražnik bo skušal do zadnjega trenutka, da bi med našo veleposestnike ljuliko sejalo. Slava osedanjim volilcem; veleposestnikom pa enak uspeh, kakor dosedanjim volilnim možem! Veliki posestniki, pridite v terek v polnem številu in osebno v Gorico.

Dopisi.

V Gorici, 28. junija. — Volitve v slovenskih kmečkih občinah in v slovenskih trgih delajo narodu vso čast. Nikdo ni pričakoval, da se tako častno izvršijo za slovenski narod. Bilo je pa tudi v resnici toliko rogovljenja od nasprotne strani, da se ne moremo prečuditi slovenskim volilcem, ki so o pravem času spoznali, kaj namerava razprtija, in ki so, popustivši domači, zakotni prepri, na volišči kot en mož stali za kandidate, ki so bili priporočeni od goriškega volilnega odbora. Stara deželna hiša, ki se v kratkem polomi, je imela in ima še vedno svoje roke pri vseh slovenskih volitvah. Delala je in dela še vedno za visokega gospoda, katerega ime je neizrekljivo, in proti nasprotnikom tega gospoda, to je proti resničnim, odločnim Slovincem. Že pred tremi tedni so švigala pisma po okolici, v katerih se je priporočevalo vpljivnim možem, naj vržejo dr. Rojca prav gotovo in, ako bi bilo mogoče, tudi „fanatika“ dr. Tonklija. Tako se je pisalo v Kanal v imenu visokega Goričana, a podpisar je bil neki A. F. Med agitatorji proti dr. Rojcu se je odlikovala tudi neka uradna oseba, ki je žugala, da pade tudi dr. Tonkli, ako Rojca ne popusti. Proti Tonkliju in Rojcu so agitirali nekateri sodnijski uradniki in K., katerih eden se zdaj javno hvali po trgu, kaj je delal in kaj je dosegel s svojim rovanjem proti dr. Tonkliju. Najbolji zagovornik dr. Rojčev je bil goriški okrajni zdravnik. Pri priliki, ko je v okolici kozice staval, je govoril proti kandidaturi Rojčevi. To je zadostovalo, da so vedeli narodni Slovinci, koga imajo voliti. Kdor se je prej obotavljal, je zdaj vedel, da ima voliti dr. Rojca.

Vkljub velikim agitacijam se je narod izrekel za dr. Rojca in sicer prav zato, ker je videl, kako ga nasprotniki spodkopujejo. Volilci niso bili vsi ž njim zadovoljni; ali ko so videli, da ne gre več za to ali ono osebo, ampak da gre za čast naroda, ki

zahteva, kolikor mogoče, enoglasne volitve, so se v ogromni večini oklenili dr. Rojca. Dr. Tonkli je bil pa enoglasno voljen (nekdo mu je po pomoti odvzel en glas), dasi se ni zanj čisto nič agitovalo. Njegovo ime je bilo razglašeno z imeni drugih kandidatov in priporočeno v imenu volilnega odbora; drugo se zanj ni storilo. Proti njemu se je pa veliko agitiralo, kakor smo omenili, s brez najmanjšega uspeha. Narod ni poslušal nasprotnikov, ampak je enoglasno skazal mu zaupanje in zbral ga za svojega zastopnika. Naj bi spoznali tudi nekateri Slovinci, ki nagajajo dr. Tonkliju kjerkoli morejo, da narod odobruje njegovo politiko, in da mu ni nasproten, kakor nekateri osebni neprijatelji. Enega voditelja mora mo imeti, če ne, smo razkropljene ovce; več voditeljev ne smemo imeti, če ne se razmesarimo. Kdor čuti v sebi moč prvakovanja, naj najprej sebi ukaže in naj se ob času nevarnosti uda disciplini. Ko ne bo nevarnosti, naj se prvaki med seboj lasajo, ali narod naj pusté pri miru, ker narod je presveta stvar, kakor da bi ga smeli prvaki rabiti za svoje osebne vojske.

V Gorici, 27. junija. — Malo časti so si priborili do zdaj italijanski volilci za deželni zbor goriški. Za kmečke občine, ki so volile v Gradišči, je bilo izbranih 97 volilnih mož, a prišlo jih je na volišče le 78 in jih je torej manjkalo 19. To je v kmečkih občinah nezasišano. Pri volitvah v trgih in mestih imeli so obilno zmešnjave. Za Tržič, Gračevo in Červinjan so govorili o raznih kandidatih, pa vendar niso vedeli do zadnjega dne, koga imajo voliti. Še le v terek popoldne je prišla zadnja odločilna vest, naj volijo tržaškega namestnika, vzvišenega gospoda barona Depretisa, ki je bil tudi izvoljen z večino glasov. V Korminu je prihajal vsak čas drug kandidat na dan; slednjič je bil voljen z 89 glasovi ondašnji župan grof Locatelli proti 39 glasom, katero je dobil drug kandidat. V Gorici je glasovalo 300 volilcev; grof Coronini je dobil 297, župan dr. Maurovič pa 250 glasov. Slednjemu je bila postavila dobro znana stranka protikandidata, dr. Eggerja, ki je dobil 50 glasov. V trgovinski zbornici sta bila voljena enoglasno gg. Gasser in vitez Ritter. Za veliko posestvo italijansko se imenujejo kot kandidati: Pajer, Verze gnassi, Benardelli. Proti dr. V. postavljajo nekateri grofa La Tour-ja.

Italijani so bili sestavili volilni odbor, ki naj bi bil nasvetoval kandidate za razne kraje. Ta odbor se je tudi nekoliko posvetoval, ali do porazumljenja ni mogel priti, zato se je sam od sebe razdružil. Na slovenski strani je šlo v vsakem oziru boljše. Odbor se je sestavil, pomnožil, posvetoval, je priporočil kandidate in je do zdaj ž njimi tudi zmagal. Narod se je odborovih posvetov udeležil, je kandidate pretresal, presojal, nazadnje sprejel in volil. Slovinci smo pokazali torej večo politično zrelost, ko naši sodeželani, in si zato upamo izreči, da stojimo v politični omiki najmanj na enaki stopnji ž njimi.

Iz Brd, 26. junija. Veseli nas, da sta s pomočjo stroge discipline, katero je vzdrževala previdna in trdna, narod ljubeča duhovščina, z veliko večino glasov izvoljena poslanca dr. Josip Tonkli in dr. Aleksij Rojic. V njih je dobila, nadejamo se, goriška okolica dva dobra zastopnika, ktera ne obračata plašča po vetru, ki hoče iz Primorja Slovence odnesti. Z nami se veseli tudi „L'Eco“ pišoč: „Izražamo naše živo čestitanje izvoljencem in vrlim volilcem slovenskim.“ Čudimo se pa nekterim volilcem šmartenske županije, ki so nasprotno glasovali za drugega moža in so tako disciplino kalili, ki je nam goriškim Slovincem neobhodno potrebna. Čudimo se, da nekteri teh propadlih volilcev zabavljajo

vipavska ženska mladina. Obleke imajo sicer narejene čedno, a priprosto, v vsem dostojno kmečkim dekletom, ki so hčere slovenske matere. Čuditi se mora tujec, ki je pred dvajsetimi leti pohodil Vipavo in Kras, če ima zopet priliko opazovati našo mladež — preoblečeno v Tržaške dekle. Kaj je lepšega, nego kmečko dekle v preprosti svoji obleki, ki se najbolj pristoji nje stanu. Omikani gospodi se dopada prosto oblečena kmetica, a z naj večjim gnušom gledajo po pregovoru italijanskem „osla v zlati obleki“, ki sam sebe smeši in dela nečast svojemu stanu, kateri se je jel vedno bolj spoštavati in čislati. Take „spakadije“ pa niso le ostudne, ampak, stanejo premnogo novcev. Mesece stradajo družine, da more le materina ljubljenska za „opasilo“ kaj novega pokazati. Takove „prismode“ dohajajo navadno iz najbornejših kmečkih koč, kjer ni drugega doma, nego lakot. Kdo je temu kriv? Z večine matere! Tem naj bi se za časa oči odprle, da krenejo s krive poti na pravo, ter rešijo časne in večne pogube trpeto, a neumno svojo družino.

Gledé noše je torej tukajšnje ljudstvo obojega spola posneme vredno.

Uverjen sem, da čestitih čitateljev z dosedanjim svojim spisom nisem zadovoljil, saj še otrok ni zadovoljen, če se mu slika le od daleč in površno kaže,

zdaj čez zmagovalce. Naj bi raji spoznali, da niso prav ravnali!

Pri volitvi v Gradišči so postavili slovenski volilci iz Brd in s Krasa svoja 2 posebna kandidata (C. gg. Alpi-a in viteza Catinelli-ja); toda niso prišli do zmage, ker jih furlanska duhovščina ni razumela. Morda drugi pot ne bo tako; za zdaj le rečem volilcem: Slava Vam za poskus!

Videlo se je, da nima furlanska duhovščina upliva na volilce, kakor slovenska. Bili so pa tudi ovilci furlanski preveč skriti; menda so jih kandidati držali zaprte, da bi ne premotil jih kdo na drugo stran. Največ pa je škodovalo slovenski stranki to, da ni bil v volilno komisijo nobeden iz nje postavljen. Tu je g. glavar sam izbral komisijo; in ta je bila skoz in skoz svojih načel. Zato se je izgubilo dosti naših glasov.

Iz spodnjih Brd, 25. junija. — S ponosom smejo kazati spodnja Brda na volitev dveh deželnih poslancev, ki sta se volila 23. t. m. v Gradišči za furlanske kmečke občine. Po nesrečni politični razdelitvi spadajo tudi briske županije: Biljana, Dolenja in Medana, kakor tudi kraške županije Devin in Dberdob pod gradiščanski okraj. Izvoljena sta bila Dottori in Del Torre s 55 glasovi, vitez Catinelli in profesor Alpi sta dobila po 23 glasov. Disciplin med Slovinci je bila izvrstna; vsi briski in kraški volilci so glasovali za propadla gospoda. Slovinci nismo pričakovali, da zmagamo brez Furlanov, ali pričakovali smo, da bodo furlanski volilci kaj bolje poudeni, nego so bili. Še le mi smo morali Furlane opomniti, da bi bilo dobro spraviti dva konservativna poslanca v zbor. Z našo mislijo so se vjemali ali pripravljani niso bili še za njo; zato so našim 15 glasovom dodali samo 8 svojih. Ako bi bila le polovica one politične vzbujenosti med furlanskim ljudstvom, katera se nahaja povsod med slovenskim, imeli bi v deželnem zboru dva poslanca za furlanske kmečke občine, s katerimi bi bili tudi mi zadovoljni. Tako pa se je zgodilo, da so si volili dva poslanca, o katerih niso vedeli veliko več, ko to, da sta jim bila priporočena. Brici smo pokazali, da smo gledé politične vzbujenosti in discipline veliko na boljsem, ko naši sodeželni Furlani.

Enako vzbujenost in disciplino pokažejo naši veliki posestniki pri volitvah, ki bodo 3. julija v Gorici. Ni se bati, da bi Brici postali nezvesti narodu, ali pa da bi ne znali ločiti svojih resničnih prijateljev od neresničnih. Nasprotniki so skušali sicer tudi v Brdih pridobiti kak glas za se in so zato nekatere može šuntali in podpihovali, naj se ne dajo rabi za duhovske služabnike. Naši posestniki so pa takim podpihovalcem s tem odgovorili, da so si izbrali za svojega kandidata duhovca, o katerem so bili prepričani, da je vnet za njih blagor. Dotični gospod pa ni sprejel kandidature, ampak je osebno prosil Brice, naj se držijo onih kandidatov za veliko posestvo, katere je priporočil goriški volilni odbor. Podpihovalcu bi lahko iz tega spoznali, da naši duhovci ne delajo za se, ampak za narod. Šuntarji pa trosijo laži med ljudstvo, da bi se osebno maščevali in da bi povišali moč tržaškega solca.

Preteklo nedeljo se je bilo zbralo lepo število naših velikih posestnikov v Biljani in so djali na rešeto kandidate, katere je „Soča“ objavila. Gospod Kocijančič, za katerega niso Brici veliko marali, je bil osebno pričujoč in je prav možko zavrnil vse, kar se mu je očitalo. Navzročni veliki posestniki so enoglasno sklenili, da se hočejo držati pri volitvi omejenih kandidatov. V tem njih sklepu jih je potrdil neki gospod, ki je bil prišel iz Gorice in ki jim je v lepem govoru opisal nasvetovane kandidate ter pomen letošnjih volitev. Poslušalci so bili govora veseli in so vnovič izrazili sklep, da hočejo složno postopati z drugimi slovenskimi volilci. 3. julija pokažejo Brici,

varnica, nobena županijska pisarnica in zraven tudi nobeden učitelj, nobeden duhoven in nobena boljša kmečka hiša, ne bi smela biti brez knjige, koja nas seznanja s živinskimi, posebno kužnimi boleznimi, ker baš živina je podlaga kmetiji, a prinaša čisto, posebno nevednim in nesnažnim ljudem velike nesreče.

Hvale vredna je brkinska noša, posebno kar se dostaje možkih. Kožuh in črno sukno od domače volne je obćenita njih praznja in vsakdanja obleka, katera je osobito pri mlajših sedaj s zelenim suknom obrobljena. Le tu pa tam opazimo v belem suknu oblečena starčka ali dečka. Možki imajo čez pas segajoče jopise, navadne telovnike, in kratke hlače vtaknene v visoke črevlje.

Cevlje opazimo tudi pri ženskem spolu v občé. Tu vidimo srajce z domačega platna z jedno zapono pod vratom. Po nekaterih vaséh pridelajo obilo lanú in konoplje, s katerih izdelujejo lično predivo za domačo rabo. Zapone pri obleki so starim bolj priljubljene nego gumba, le mlajši svet in kak starejši hudomušnik ljubi gumba, kotun in mošulin mesto domačega platna. Tudi pri starejših ženah opazujemo še hvale in posneme vredno pečo in domačo „mezolanko“, a mlajše so se močno poprijele kupovanih „strac“, vender pa niso tako spakadrané kakor kraška in posebno

tem bolj pa je radoveden čitatelj, kateremu se le skoz okna kaže čilega naroda slika. Zato sem sklenil opisati tudi notranje duševno jedro narodovo v brkinskih hribih, njega svetinje, ki so se, če tudi nekoliko izpremenjene iz staro davnih časov ohranile v narodu, namreč — narodne običaje. Ti sicer niso mnogo različni od drugih v Slovincih se nahajajočih. Radi tega želim omeniti le bolj zanimive, koji se mi vredni zdé, da jih izvé slovenski svet.

Priporočal bi tudi večjim našim pisateljem poprijeti se tega, sicer trudapolnega dela, da bi kdo v posebni knjigi ali v jednom naših lepoznavskih listov zbral znamenitejšé običaje naroda slovenskega. Res škoda bi bilo za takove narodne zaklade, katerih se kakor slišim, posebno po Kranjskem, Koroškem in Štajerskem mnogo nahaja in ki ginejo kakor sneg na solnci. Če se čestiti naši pisatelji zanimajo za običaje sosednih krvnih nam bratov, koliko bolj se morajo vnemati za naše blago, katero nam hoče sovražni tujec siloma zatreti. Zato pa je treba, da se izdramijo pisatelji v zakotnih gorskih krajih, kjer se takevi običaji še v obilji in od davnih časov skoro neizpremenjeni nahajajo, ter podajo gradiva večjemu peresu. Torej na delo rojaki!

(Pride š.)